

COVID-19: ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΚΟΡΤΙΚΟΕΙΔΗ

(Υδροκορτιζόνη, δεξαμεθαζόνη, πρεδνιζολόνη,
μεθυλπρεδνιζολόνη, βηταμεθαζόνη)

Δεν υπάρχουν δεδομένα για το αν οι ασθενείς με επινεφριδική ανεπάρκεια έχουν αυξημένο κίνδυνο να κολλήσουν SARS-CoV-2, είναι γνωστό όμως ότι εμφανίζουν ευπάθεια σε λοιμώξεις λόγω διαταραχής του ανοσοποιητικού. Επιπλέον, σε περίπτωση λοίμωξης, εμφανίζουν αυξημένη πιθανότητα δυσμενών επιπλοκών. Ένας από τους λόγους είναι η μη έγκαιρη αύξηση της λαμβανόμενης δόσης υδροκορτιζόνης από την αρχή της λοίμωξης.

Για τους λόγους αυτούς, οι ασθενείς με επινεφριδική ανεπάρκεια έχουν αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης σοβαρών επιπλοκών σε περίπτωση λοίμωξης από SARS-CoV-2.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Υψηλού κινδύνου εμφάνισης πλήρους ή μερικής επινεφριδικής ανεπάρκειας είναι και όσοι ασθενείς λαμβάνουν οποιοδήποτε σκεύασμα κορτικοειδούς (π.χ. δεξαμεθαζόνη, πρεδνιζολόνη, μεθυλπρεδνιζολόνη, βηταμεθαζόνη) για διάστημα > 3 μηνών.

ΟΔΗΓΙΕΣ

Οι ασθενείς με επινεφριδική ανεπάρκεια θα πρέπει:

- Να τηρούν αυστηρά τις γενικές οδηγίες του ΕΟΔΥ για τα μέτρα υγιεινής και κοινωνικής απόστασης
- Να εξασφαλίσουν επαρκή ποσότητα υδροκορτιζόνης (ενέσιμης και από του στόματος μορφής) για τουλάχιστον 2 μήνες.
- Να έχουν πάντα μαζί τους την κάρτα επινεφριδικής ανεπάρκειας

Επί εμφάνισης **έστω και ήπιων** συμπτωμάτων λοίμωξης, είναι απαραίτητη η τήρηση των οδηγιών stress:

- Διπλασιασμός της ημερήσιας δόσης υδροκορτιζόνης
- Επί αδυναμίας λήψης της υδροκορτιζόνης από το στόμα (π.χ. έμετοι, έντονες διάρροιες) θα πρέπει να χορηγείτε ενέσιμη υδροκορτιζόνη (Solucortef) εφάπαξ ενδομυϊκά ή υποδόρια. Επιβάλλεται η άμεση επικοινωνία με τον θεράποντα ιατρό για πιθανή νοσηλεία του ασθενούς.
- Σε σοβαρή νόσηση απαιτείται αντιμετώπιση στο νοσοκομείο με παρεντερική χορήγηση N/S 0,9% και υδροκορτιζόνης.

ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΑΒΗΤΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ
ΣΠΑΝΙΩΝ ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Συντονιστής Διευθυντής:
Σ. ΤΣΑΓΚΑΡΑΚΗΣ

Τηλ.: 213 204 1825-2

E-mail:
endo.evangelismos@gmail.com

Επείγουσα επικοινωνία:
213 204 5310-1

**Η βραχεία διάρκεια
χορήγηση υδροκορτιζόνης σε
ψηλές δόσεις
δεν είναι ποτέ επιβλαβής**

ενώ

**Η αποτυχία αντιμετώπισης
επινεφριδικής κρίσης μπορεί
να αποβεί μοιραία για τον/την
ασθενή**

Πηγές:
European Society of Endocrinology, The Endocrine Society, Society for
Endocrinology

Επιμέλεια:
Μ. Κουλέντη, Δ.Α. Βασιλειάδη